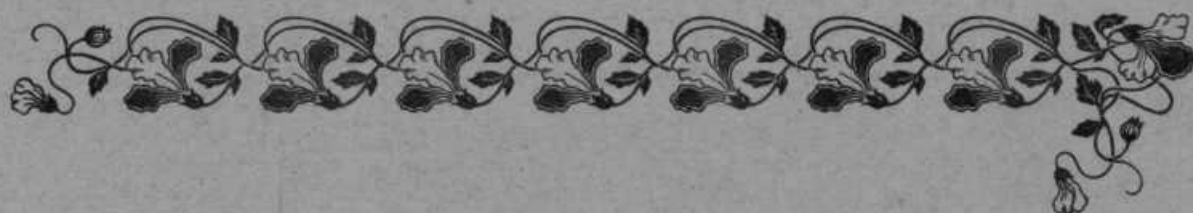

Božična Priloga.

1906.

Sveti večer je vasoval.

Tiho, tiho,
kakor bi po prstih šel,
lahno, lahno
kakor dih je prihital.
Jaz sem klical
ves očaran venomer:
— Bog te živi,
moj preblašeni večer!
Kaj prinašaš
z onega sveta novic?
Mar veselih,
ker si tak živahnih lic?

Tiho, tiho,
kakor bi se koga bal,
tajno, tajno
kakor duh je šepetal:
— Vsa nebesa
neizmerna so novost,
vse boš videl,
kadar sam boš rajski gost.
Vendar nekaj
naj razkrijem pred teboj,
kaj je davi
tožil Stvarnik moj in tvoj:

»Morje zvezdic
po vsem stvarstvu sem razlil,
a nobeni
kakor zemlji nisem mil.
Ali vsaka
lepšo slavo mi gori,
kakor zemlja,
ta nezvesta moja hči.
Ravno tak je
hladne zemlje sin,
ko sem vendar
dal vso milost mu z višin.«

In večer bi
še povedal marsikaj
a nebesa
so hotela ga nazaj.
Tiho, tiho,
kakor bi po prstih šel,
lahno, lahno
kakor sen je odhital.

Silvin Sardenko.

Jezuščkov bratec.

Božična povest. Poslovenil F. L.

Bilo je na Sveti večer. Solnce je v dolini že davno zašlo, samo še zadnji žarki so zlatili vrhunce gora. Na dolino je legel mrak zgodnjega zimskega večera. Na vzhodu se je prikazala bleda luna nad vršaci gora.

V trgu Ostrog so ljudje že opustili delo; na cesti se je le tu pa tam prikazal kak človek. Vsakega pa je pregnala mrzla sapa kmalu v toplo sobo. Za zamrzlimi okni se je razlegal veseli smeh otrok.

Med ljudmi, ki so vkljub mrazu še bili na cesti, bil je tudi majhen osemleten deček. Tri-štirikrat je že prekorakal cesto, ki se je vila med hišami. Njegov obrazek je bil tja do ušes rudeč in celo telesce se je treslo mraza pod lahko suknjico. Oziral se je plaho okoli, večkrat je postal, gledal po hišah, potem pa počasi nadaljeval svojo pot. Vsakega človeka, ki ga je srečal na poti, je nekaj vprašal. Bržkone pa ni dobil od nikogar povoljnega odgovora, ker je žalostno nadaljeval svojo pot. Stara ženica, popolnoma zavita v veliko volneno ruto, pride iz majhne hišice. Deček hitro pristopi k njej in jo vpraša z jokajočim glasom, kakor je že danes pogostokrat storil: »Ali niste videli moje matere?«

»Dragi otrok, kdo pa je tvoja mati?« odgovori mu ženica.

»Moja mati je Tkalčeva iz Potoka,« žalostno odgovori. »Dolgo je že, kar je odšla — sem v Ostrog in ne pride več — nam je bilo tako dolg čas po njej — zato sem jo šel iskat!«

»Iz Potoka?« se začudi ženica, »pa si sam odšel od doma?«

»Da, sam!«

»Nimaš očeta?«

»O da, pa oče se vedno jočejo, ker ni matere. Tudi nimajo časa, da bi šli z menoj. Nežika je hotela z menoj iti, pa ni našla svojih čevljev.«

»Kdo pa je Nežika?«

»Moja sestra, je še čisto majhna!«

»Toda otrok, kje pa je tvoja mati?«

»Oče so rekli, da v Ostrogu!«

»Pa kje v Ostrogu?«

»Tega ne vem!«

»Imaš kakega strica ali botra v Ostrogu?«

»Ne!«

»Moj ljubi, danes ne najdeš svoje matere,« odgovori ženica s solzami v očeh. »Zdaj je že tema in ti si gotovo zelo truden — od Potoka je vendar daleč sem. Pojdi noter in ostani pri nas danes, jutri pa lahko naprej iščeš mater.«

»O jaz bom mater že našel!«

»Če je pa ne najdeš?«

Dečku so stopile solze v oči, tudi ženica si je obrisala solze. Čez nekaj časa nadaljuje:

»Če ne boš našel matere, pa pridi k nam. Zapomni si našo hišo. Lahko pri nas spiš. Boš prišel?«

»Da,« reče zategnjeno deček in počasi odkoraka.

Iskal je še dolgo, toda matere ni našel. — Saj je tudi ne bi mogel: njegova dobra mamica je odpotovala v deželo, v katero iz zemlje ne pelje nobena pot, nobena cesta.

Tkalčeva mati iz Potoka, mlada, vrla žena, je zbolela v prvem adventnem tednu na pljučnici. Njeni stariši so vzeli k sebi oba otroka, ker mož ni mogel skrbeti za bolno ženo in oba mala otročiča. Tkalčeva je umrla v nekoliko dneh. Otroka nista nič vedela, kakšna nena-domestljiva izguba ju je doletela. Ko sta prišla zopet domov, je ležala mati že nekaj dni v grobu. — Mihec, ki jo je zelo ljubil, je v enomer povpraševal po njej. V začetku se je oče vedno jokal pri teh vprašanjih in otroka sta se jokala z njim. Da bi otroka potolažil, jima je pravil, da je šla mati v Ostrog in da pride zopet nazaj. Ko je pa le ni bilo od nikoder, bil je deček neutolažljiv. Nazadnje jo je šel iskat.

Cel večer je deček iskal po trgu. Ko se je že popolnoma stemnilo, prišel je do cerkve. Njegova mati mu je večkrat pravila, da treba prositi sv. Antona, če je kdo kdaj izgubil. Deček gre v cerkev, da poprosi sv. Antona, naj mu pomaga najti mater. Presenečen je obstal v velikem poslopju, kakoršnega še nikoli ni videl. V cerkvi je bila skoraj popolnoma tema. Samo spredaj so gorele štiri luči. Tja se poda. Tukaj zapazi velike lesene može. V jaslicah pa je ležal Jezušček, na katerega je padala luč svetilk. Vsede se na klop v bližini in se začne bridko jokati. V svoji otroški nedolžnosti začne prositi:

»Ljubi Jezušček, ti imaš tudi mater, prosim pomagaj mi, da najdem svojo dobro mamico.«

Od joka in hoje utrujen zaspil čez nekaj časa. Ko se prebudi, je bilo v cerkvi svetlo. Srebrnobeli mesec je razsvitljeval skozi visoka okna celo cerkev. Dečku so od mraza šklepetali zobje. Naenkrat se spomni kje da je. Hitro leti k durim, toda bila so zaprta; tudi druga vrata so bila zaklenjena. Sedaj se začne glasno jokati. Njegov glas je grozno odmeval od visokih sten cerkve. Teh glasov se je tako ustrašil, da je nehote utihnil. Trepetajoč mraza je tiho lezel nazaj k jaslicam, kjer so še gorele luči. Tu zapazi za jaslicami snop slame in ker ga je vedno bolj zeblo, razgrne slamico in se vleže za jaslice. Dolgo je še tiho jokal, slednjič pa mu je postalo v slami, v katero se je zakopal, le malo toplejše in je zaspal.

Ko se zopet zbudi, svetila se je cerkvica od luči, da niti gledati ni mogel. Mnogo sveč je gorelo okoli njega na visokih svečnikih. Nad njimi pa se je lesketal lesteneč v tisočeri barvah. Glasovi ljubke pesmice so doneli na njegovo uho. Malo povzdigne glavo in zapazi mnogo ljudi, ki so imeli sveče v rokah in so molili. To se je svetilo in lesketalo kakor da bi vse nebo bilo padlo na zemljo. — Sedaj se spomni, da je v cerkvi, da leži za jaslicami in da so sedaj gotovo polnočnice, o katerih je tolikokrat slišal pripovedovati. Obide ga strah, tiho se stisne za jaslice. Samo njegove oči so z začudenjem gledale to krasoto. Mašnik je zapel gloria, nato pa so začeli zvoniti in peti, da je deček kakor začaran poslušal:

Veselo noč praznujmo,
prisrčno se radujmo!
Prišel z neba je Večni,
odrešit rod nesrečni.
O Jezušček moj,
za vselej sem tvoj!

Pred Dete poklekimo,
ga z angelci molimo!
O daj nam raj veselí,
da bomo večno peli:
O Jezušček moj,
za vselej sem tvoj!

Dečku je bilo tako prijetno pri srcu. Od luči se mu je bliščalo pred očmi, zato jih je zopet zaprl. Nekaj časa je poslušal krasno godbo in petje, potem je pa zopet zaspal — in prišel je v nebesa. Sanjalo se mu je, da je ležal na mehki in lepi posteljci, ki je stala v

